

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
в місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

в швейцарії . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редкція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембрового (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає сляше на попередні застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісламі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Парляментарне і політичне положенє в Австрії.

(X) В п'ятницю закінчила посольська палата свої наради відхиленням наглого внесення д-ра Герольда на ревізію конституції і ухваленем підвищення плат урядникам і учителям через вчислене активального додатку до вислуженини дорогою самообезпечення і підвищення о 25% пенсій для вдіт. зв. старого стилю. Посли розіхали ся на великодні свята раніше, як спершу було задумано, а найближше засіданє посольської палати і виборчої комісії відбуде ся 24. цвітня.

Хоч первісно задумувано останнє засіданє передсвяточе відбути 4. цвітня, а виборча комісія і так до того часу не була відбула більше як два засіданя, хоч скликанє країнського сойму на 2. цвітня було вже давніше постановлене, всеж таки перерва обрад посольської палати і виборчої комісії безпосередно після голосованя над наглими внесеннями Шенерера і Вольфа дала повід до всіляких толків. Особливо сторонництва неприхильні виборчій реформі почали розповсюджувати вісти то про уступленє міністерства, то про роз-

визанє державної ради, то про можливе стягненє з дневного порядку виборчої реформи. Всім тим вістям перечить та обставина, що бар. Гавч виїздить до Карльових Варів і вертає звітдам 19. цвітня, щоби перевести пареговори з представниками поодиноких сторонництв перед почином дальших обрад виборчої комісії, а також та обставина, що вже назначено найближні засіданя державної ради і виборчої комісії.

Але коли дневники противні виборчій реформі намагають ся світови представити вислід голосованя над внесеннями Шенерера і Вольфа яко пораженє прательства, виявило ся навпаки, що голосованє польської, фєвдальної і вірноконституційної шляхти, котра себе все виставляла заборолом держани, династії і престола, голосованє за внесеннями Шенерера і Вольфа як раз після їх заяви, що они бажають скоронити ся під кермою Гогенцолернів, було великою компромітацією сеї шляхти, було зриванєм дотеперішних традицій і мотів і то лише в тій ціли, щоби ударенити виборчу реформу, котра єсть бажанєм Корони. Є се яскрава компромітація польского кола, котре пішло в дусі всепольских гакатистів за покликком відокремлення Галичини і злучило ся з найбільшими своїми ворогами, всенімецькими гакатистами. Дармо намагає ся гакати-

стичне *Słowo polskie* грати на високопатриотичну нуту народної самостійности і обкидувати тих польских послів, що уступили ся від голосованя (кс. Пастора і т. зв. центрум і демократів Роттера і товаришів) окликами *Targowicy*. Забуває *Słowo polskie*, що не демократи в давній Польщі довели до *Targowicy* і що й тепер не демократи злучили ся з найбільшими ворогами польского народу всенімецькими гакатистами. Отже *Słowo polskie* хоче обернути правду горі дном!

Так само скопромітували ся чеські фєвдали і вірноконституційна шляхта і становище тих трех сторонництв осудила належно також і Корона, назвавши їх голосованє за внесеннями Шенерера і Вольфа великою безтактністю (ще дуже лагідно, бо таке поступованє заслугує на иншу назву, котрої всякий тямучий чоловік легко додумає ся). Нічого отже дивного, що ті прихильники відокремлення Галичини, пособлюваного Шенерерами і Вольфами, відчувають тепер цілий несмак свого нерозумного поступку тим більше, що виявило ся як на долоні, що властивою цілю було не відокремленє ані розширенє автономічної Галичини, а потайна інтрига проти виборчої реформи. Однак нема найменшої причини сумнівати ся, що правительство хоче її довести і доведе до кінця. Питанє лише, чи она буде так корисна, як

В. Масляк.

„СНІГОРИ“

Повість Володислава Ст. Реймонта;
Варшава 1904.

(Дальше).

Попри дедукції економічно-соціальної натури можна в тій повісти дочитати ся дедукцій далеко инших. Фабула повісти розказана на тлі світа в собі і для себе всесторонно замкненого. Є в нїм своє сонце в виді матеріального побуту, в нїм свої радости і свої болі, але є в нїм своє питоме самолюбство, якого нема може на терені других славянських племен. До кожного другого світа, до инших сфер, чи они є шляхотско-паньскими, чи інтелігенцією, що відбила ся від людового пня, є Мазур безпримірно ворожо настроєним. Сурдут, яко знаменник висших сфер, є предметом тайної, але пристрасної погорди, а прогалина, яка ділить свиту від плаща, така велика, що єї не легко вирівнати.

Старий Борина ганьбить вірного

слугу паробка, що сьміє вмшати ся поміж найзжиточнійших газдів і враз з ним відважив ся належати до найближшого окруженя ксьондза, коли сей чинив професиональний обхід, «*boś ty Kuba chudziasz i mizerota*», а ціле сєдо вже недовірчиво і з насмійками глядить на мельникового сина, що учить ся в мійських школах і прибрав ся по паньски.

Кому судьба присудила межувати з Мазуром, все одно чи він ксьондз, чи пан-дідич, або посесор, нехай стереже ся колізії своїх інтересів з інтересами мужицтва. Така колізія набирає сейчас значіня посяганя на мужицке добро і сейчас виступає против него борба в виді еґоїзду ширшого, бо громадского, бо мужик-мазур сьвято вірить, що Бог сотворив землю і все єї добро лиш для мужика; панам і інтелігентам від того засі, а коли що мають, то посіли се неправдою з покривдженєм мужика.

Сей люд, як він відмалюваний в повісти, не має і не хоче знати ніяких ширших державних і краввих або народних ідеалів.

Старий наймит Борина, Куба, служив за молодих літ в дворі і пішов з паничем бити ся до повстаня. Панич найшов там могилу, а Куба вернув з постріленою ногою. Вилізав ся, але і ціле своє житє таїть ся з тим, що ходив тудя, а лише признає ся, і то в найбільшій тайні перед своїм помічником і любимцем, малим Вітком, що він свого часу тримав «з цярахами», себ то з панями, а що научив ся тоді стріляти, що навіть з певним вдоволенєм бавить ся в клусівника і вибираючи ночами дичину з паньского ліса, носить єї на продаж до корчми.

За весь обсяг повісти читаємо раз лишень один, як старий Борина, ведучи громаду до борби з панями о ліс, — кричить «*parodie polski, nie daj sy krzywdy*» — зрештою ніхто себе не уважає Поляком — Поляки в понятю Мазура, се пани або по їхньому «цярахи». З минувшини давної Польщі остали в пам'яті Мазура лиш спомини про тих королів, що стояли за добро люду. Локеток і Казімір великий — от і все, що затамив з історії свого народу.

спершу думали, а бодай як она виглядала в предлозі.

Як звіщають, має правительство перед укінченем великодної верерви виробити новий начерк компромісовий що до розділу мандатів і поділу виборчих округів і що в тій цілі бар. Гавч мав уже пересправляти з гр. Сільва-Тарука і д-ром Б о б ж и н ь с к и м та що сему останньому мав приречи, що правительство не було би противне заведеню п л ю р а л ь н и х виборів д л я Г а л и ч и н и. Оскільки ми поінформовані, вість та поки що невірна і бар. Гавч не робив такого приреченя, але се вказує вже, що польске коло хоче робити намаганя в тім напрямі, котрий би значно погіршив детеперішню предлогу коштом Русинів. Тому *saveant consules!*

Народня мова в діловодстві.

Про сю важну тепер квестію в суспільнім житю народностей під царскою кормигою подає київска «Громадська Думка» ось які виводи:

Країни російської держави поділяють ся на області, які складають ся з тих або других губернатрств. Так наприклад, західною країною зветь ся та частина держави з губ. Вітебської, Могилівської, Мінської, Виленської, Ковенської, Гродненської, Волинської, Київської і Подільської. Про сі 9 губерній 13. сего березія (марта) йшла розмова у державній раді на її загальних зборах. Діло в тому, що у сих губерніях по російски розмовляють лише у офіціальних сферах та по городах; селяниж вживають литовску, лотишску, польску, єврейску, білоруску, українську, ческу мови, а подекуди й ромуньску (у Подолі). Приватні товариства сеї країни хотілиб, щоб у розмовах на загальних зборах їх, у пи-

В понятю Мазура Бог яко Ісус Христос зійшов на свѣт лишень тому, щоби поратувати бідних хліборобів і скотарів. Найлюбійші єму ті казки, в яких Ісус і Пречиста являють ся такими заступниками бідности, — томуж то старик бродяга — паломник Рано, що ходить з відпусту на відпуст, находить все більше слухачів і більше признаня за свої відомости, чим місцевий душпастир — хоч з рештою люд сей являє ся в оповіданю Реймонта в цілій простоті свого духа релігійним і повним щирої богобоязливости, о скільки ходить о форми набоженства, а не суть Христової науки. — Ціле оповідане показує наглядно, що всі лица, які лиш до повісти введені, далекі від глибоких і живих почувань дійсної релігійности і християнсько-етичної моралі. Всі тоті Матії, Антки, Куби і т. д. люблять більше землю, чим Бога, себе більше, чим ближнього, а такого може неавного, але потайного доріканя воли Божій, що не всіх поставила богачами заселивши свѣт і отарою бідних — такого як кажу невдоволеня, ба навіть бунтарства дочитати ся можє всюда, либонь чи не на кожній стороні.

(Дальше буде.)

саню своїх протоколів, обрахунків, справоздань то-що, можна було вживати й своєї місцевої мови, й вже не раз деякі з їх вдавали ся до уряду з просьбою дозволити їм се. Державна рада ще 21. листопада того року роздвляла такі правила.

1. Приватні товариства ріжних назвищ у 9-ти губерніях західного краю повинні писати усі проханя до урядових міст і осіб і усякі заяви мовою московскою.

2. Вони повинні мати завірені, як слід, переклади на московску мову, усі книги й документи, які по їх статутах контролює і ревідує уряд.

3) У всему останному чи у діловодстві, чи при обміркованю діл на загальних зборах членів товариств, а також і в засіданях урядових органів сих товариств дозволяєть ся користуватись такою чи иншою мовою по постанові загальних зборів членів товариства.

Сі правила здали ся тоді дуже вільними, особливож що дотикало ся до українських губерній і доручено було міністроу внутрішних справ змінити їх. 13-го березія обмірковували ся вже другі правила.

1-й пункт зістав ся той самий, а далі поставлено було вже інші, а саме ось які:

2. На усі питаня, проханя й жадааня, як писані так і словесні, від інших товариств і осіб московскою мовою, приватні товариства повинні давати відповіді мовою московскою.

3. У внутрішнім діловодстві приватних товариств в протоколах, журналах засідань, книгах, документах і інших паперах, по яких чиновники і урядові інституції контролюють діяльність сих товариств, можливо вживати поруч з московскою мовою і ту мову, якою розмовляє місцевий народ, але з тим, щоб переклад на місцеву мову стояв поруч з московским текстом.

4. На загальних зборах членів товариств і зборах уповажнених від них при обміркованю справ, а також і в засіданях заряду товариств можливо вживати ту або иншу мову по постанові загальних зборів товариств.

5. Правила 4 і 5 не дотикають ся до губерній південно-західного краю, (себто губ.: Київської, Волинської і Подільської), де й діловодство й зносини приватних товариств, а також і обміркованя справ на загальних зборах членів товариств, на зборах уповажнених і на засіданях органів їх заряду повинно ся вести тільки московскою мовою.

З сего 5 го пункту ми бачимо, що про Українців трох губерній по сей бік Дніпра державна рада зістала ся при старому погляді, що хоч у них, як і у всіх людей, є своя власна, окрема мова для висловлюваня своїх думок, але вони тою рідною мовою не сьміють розмовляти. Щож мають робити нещасні міліони українського люду? Їм треба бути або зовсім німими, або втяти собі язика і пришити другий, який би висловляв ся так, як бажано державній раді.

Але хай нас, Українців, потішає поки-що надія; що виписані правила — ще не конечна постанова державної ради.

Поміж її членами знайшли ся такі люди, що не згодили ся відбирати у людей те, чого не можна відбирати від них — їх мову. Сі казали, що треба 5-й пункт правил викинути з них і дозволити користувати ся своєю мовою і тому бідлашному народови, що живе по губерніях: київській, волинській та подільській. (Про Полтавщину, Чернигівщину, Катеринославщину. то-що розмови поки ще не було). Подякуємо тим членам державної ради від імени усього українського народу, що вони не бажуючи віднимати у людей те, що дав їм Бог, постояли на тому, щоб і на їх думку було завважено, коли сі правила подано буде до царя на затвердженє.

Щож тепер робити Українцям, які бажують, щоб їх мові дана була тая свобода, якою користуватимуть ся інші народи 9-ти губерній західної Росії? Чи домагати ся, щоб вільно було вживати українську мову у трох губерніях, чи сказати, що ми бажаємо тоїж свободи для усіх країн, де живе наш народ?

Українець.

Політичний огляд.

Будапештенські днівники довідують ся, що вже порішено не скликувати угорського сойму, ані не розписувати виборів і що ціла квестія полягає тільки на тім, чи цісар видасть маніфест прямо до народа, чи під адресою бар. Феєрварого. В адресі буде містити ся згадка, що нерозп санє виборів є дійсно нарушенєм конституції, але се нарушенє конституції є меншим лихом в порівнаню з тими нещастями, які вийшли би з того, колиб нові вибори дали знов непожаданий вихід.

В мароканській квестії прийшло до цілковитого порозуміня у всіх точках. Се стало ся на суботнійшнім засіданю. Агенція Гаваса доносить, що в справі розділу поліційного надзору в пристанях згоджено ся, що Іспанія одержить дві пристани, Франція чотири, а надзир в пристанях Касаблянка і Тангері одержать обі держави разом. Поліційна умова має тревати 5 літ. В банкові квестії Німеччина згодила ся, що Франція має одержати три уділи, а інші держави по однім. Квестію цензорів управильнено в сей спосіб, що мають їх дезигнувати: англійський, французкий, мароканський і іспанський банк. На пополудневім засіданю і суботу списано протокол порозумліня, осягненого у всіх точках. Відтак вибрано комітет зредгованя остаточного протоколу. В сей спосіб конференція в Альгезірас, яка грозила небезпечностю європейскому мирови, закінчила ся корисно головно завдяки інтервенції австро-угорського делегата гр. Вельзерсгаймба, на якого посередничі внесена згодили ся відтак всі делегати. Німеччина, яка зажадала конференції і на єї початку грозила конфліктами, згодила ся відтак супротив твердого становиска Франції і Англії на далеко ідучі уступки так в банкові квестії, як і в інших. З сеї причини німецка праса робить тяжкі закиди правительству, що само висувало сю кон-

Ференцію з такою самосвідомою міною, а не уміло на ній узискати для Німеччини ні одної концесії. Говорять навіть про уступлене гр. Більова зі становища канцлера з причини сеї невдачі.

В Росії анархістичні живла все ще занепокоюють публичний лад. Розбійничі напади на банки, склепи і приватні дома в ціли забирають гроший ніби то на ціли революційні множать ся так, що в останніх часах надали они характеристику теперішньому положенню. Хибаж то не характеристичне, що вже навіть молодіж шкільна пускає ся на розбої. З Харкова доносять, що 4 учеників реальної гімназії і технічної школи напали на волжско-камський банк і стріляли до поліціянтів, котрі ловили їх одного по другім. — Вибори до думи державної в Петербурзі випали в користь демократично конституційної партії; в Москві вибрано між іншими Шінова, предсідателя союзу з дня 30 (17) жовтня, і кв. Долгорукова, предсідателя демократично-конституційної партії. — Чимраз грізнійше появляє ся чутка в російських дневниках, що небагом прийде знов до япаньско-російської війни. Япанці дуже мало вицофали війська з полудневої Манджурії і працюють над вооруженем Хінців на європейський лад, а їх агресивне виступоване ворожить, що мир в Портсмуті не на довго заключений. Загранична праса нотує ті вістки без протесту.

Против вилученя Галичини

«Маніфест Народного Комітету до всіх Русинів галицької землі».
(Конець).

Русини!

Хвиля є поважна, а поважна тому, що руский нарід, завдяки несправедливості старої ординації виборчої, не має такого числа своїх заступників у Відні, котрі могли би єго оборонити. Наша сила в нас самих, в широким масам нашого народу, і коли той нарід не піднесе грімкого голосу в обороні своїх прав, то хитрі замисли наших противників можуть їм удати ся!

Нехай знова залунає на цілій Русі, як широка і далека, могучий дзвін вічевий! Нехай лунає так як в часі тревоги, аби єго голос поніє ся аж до Відня, де засідають заступники всіх народів. Сходім ся на віча, чи інтелігент чи мужик, чи міщанин чи робітник і радьмо спільно над нашим положенем. А на тих вічах ми скажемо передовсім, що виборче право працюючого народу, право загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя мусить прийти, що зломити єго не вільно! На тих вічах ми скажемо дальше, що руский нарід не знесе вже більше шляхотско-польської неволі, що своїми дужими руками він рознесе сю тюрму, сі кайдани, які єму ладять шляхотско-польські верховоди відокремленем Галичини. На підступи ворогів виборчої реформи він відповість грімким протестом а на розширенє власти галицького сойму і галицьких верховодів відповість спільним і безглядним відпором! На тих вічах ми скажемо також, що руский нарід домагавсь рішучо поправленя тих хиб, які увійшли єще до правительственного предложеня, та жадаючи рівних і поодиноких в цілім краю виборчих округів, буде настоювати, щоби Русини в Австрії, котрі на рівні з другими народами несуть на єї жертвенник податок майна і важкий податок крови, вимірена була повна справедливість!

Русини!

Реформа виборча находить ся тепер в радї державній і передана там до розгляненя

окремій комісії для виборчої реформи. Справа отже єще не рішена. Від ради державної залежить на разі, чи реформа буде ухвалена і як випаде для поодиноких народів. Тож памятаймо, що нам хвилі легковажити не вільно. Права здобувають лише ті, котрі мають силу і за свої права вмють бороти ся до загины. Нехайже і наша сила росте, а зросте вона, коли ми всі, інтелігентний Русин чи селянин, міщанин чи робітник станемо плече об плече — будемо сьвідомі і солідарні. А сьвідомі і солідарні навіть там, де боротьба о наше потоптане право і справедливість вимагатиб могли жертви!

Львів, дня 30. марця 1906. У виконанню постанов ширшого Народного Комітету з дня 3. марця б. р. За народний Комітет. Др. Кость Левитський, голова. Л. Цегельський секретар.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві в торок: руско-кат.: Якова; римо-кат.: Ришарда. — В середу: руско-кат.: Василя; римо-кат.: Ізидора.

— **Конгруа в субкомітеті.** Субкомітет для конгруального закона відбув минувшої середи 28. марця останне засіданє, щоби перевести розправу над резолюціями і над другим законом про конгруу греко-орієнтального духовенства. Закон сей ухвалено із змінами відповідними законови для католицкого духовенства.

На сім засіданю промовляв п. Барвіньскій також в справі поліпшеня пенсій для вдів і сиріт по сьвященниках греко-католицьких і греко-орієнтальних. Ми вже давнійше звіщали, що правительство опирало ся виданю закона в тій справі, і злуді сеї справи з конгруальним законом. По виясненях, які дав після промови п. Барвіньского, що до вдів і сиріт міністер Біперт і секційний шеф Гуссарек і по запевненю, що правительство з огляду на лихе материяльне положенє і на збільшену тепер дорожню готово в поодиноких случаях поліпшити пенсії вдовам і сиротам, предложив п. Барвіньскій отсю резолюцію:

»Взиває ся ц. к. правительство, щоби в ціли ліпшого заосмотреня вдів і сиріт по греко-католицьких і греко-орієнтальних душпастирях предприняло потрібні міри в адміністративній дорозі».

Референт др. Фукс піддержав сю резолюцію, почім субкомітет ухвалив її одноголосно. Др. Фукс обіцяв тепер виробити звіт про обидва закони конгруальні, а др. Катрайн прирік по великій перерві складати бюджетову комісію в ціли ухвалєня обох законів в дусі субкомітету, а відтак буде змаганем послів прихильних сій справі, впровадити се на дневний порядок в палаті і ухвалити сі закони.

— **Руский театр** дав два представленя в міским театрі у Львові. Нині в понеділок: «Гріх і покаєнє», драма в 5 діях Карпенка-Карого, а завтра: «Чорноморці». В обох штуках виступає п-ні Заньковецка.

— **Нечуване.** В одній з наших інституцій прийшло до острого конфлікту поміж директором а персоналом. Завинила в сім разі горяча кров директора, а подразнений персонал не менше горячо директорови на письмі відповів. Завдяки виrozumілости обох сторін

мало прийти до помирєня, колиб не те, що комусь, як видно, залежить на піддержаню конфлікту. Мимо що персонал свої письменні заяви устно вицофав, надзираюча Рада інституції виточила єму дисциплінарне слідство, покарала всіх підписаних наганями а делегаций персоналу, що річ нечувана, додала ще каря грошеві в виді здержаня службових додатків на протяг від пів до двох літ. Кажемо, що се річ нечувана, бо навіть найзвзятійші вороги відносять ся до делегатів з поважанєм і признанєм, як до репрезентантів другої сторони, як до людей, що мали відвагу прийняти сей уряд в обороні поглядів своїх і своїх товаришів. Річ природна, що таке поладнанє справи викликало подразненє поміж членами персоналу. Не подаємо ані назви інституції, ані місця, де се стає ся, в тім глибокім пересьвідченю, що надзираюча Рада, яку годі підозрівати, щоби була ворогом персоналу, ще раз з спокоєм пригляне ся свому приговорови. Апелюючи до персоналу в імя добра інституції, щоби в цілій справі поведив ся лояльно і легально, маємо надію, що і ті люди, які стоять на чолі інституції, доложать всіх заходів, щоби справу поладнати на користь і добро інституції. Ми певні, що руска праса не буде приневолена займати ся більше сею справою і не буде поставлена в сю немилу ситуацію, щоби мусіла апелювати до рускої суспільности.

— **3 руско народного театру.** Без талану, драму Карпенка-Карого в 5 діях, відновлено в неділю, а заінтересованє публіки на ново виступаючих артистів було таке значне, що она битком заповнила салю. «Безталанна» має те спільне з іншими творами Карпенка-Карого, що драматичний узел є засуканий так слабко, що єще в останнім акті можна би єго або розмотати весело, комедіово, або стягнути єще дужше — драматично. Через чотири акти бачимо звичайні житєві картини, аж доперва в пятім наступає катастрофа досить нечайно. І так само як в інших Карпенкових творах монольоґ є майже головним мотором, посуваючим акцію наперед. А ріжнить ся «Безталанна» сям, що тут жіночі характери виступають на перший плян, а чоловічі грають підрядну ролю. Тож і сиравдіту, можна сказати, перший раз мала пані Заньковецка широке поле до попису і виявила ся як велика артистка, яка від першої хвилі зуміла заняти публіку і потрясла відтак до глибини душі цілим єї єством, відтворивши з трогуючим трагізмом розпуку зрадженої жінки. В «Батьковій казці» наша славна артистка мала до відтвореня тільки пустотливу кокетність жінки, а жадної драматичної сцени (хвиля прогнаня з дому є драматичною, але по стороні Нікодима); в «Наймичці» не симпатичні обстанови роля підкопували вражінє, так що навіть найприхильнійший критик, як п. А. Крушельницький висказав ся в «Буковині», що «кривду заподіяв артистці чи автор, чи режисер, чи вона сама заподіяла її собі, вибираючи сю ролю — на перший виступ в Станиславові; в «Суеті» бачимо єї тільки в епізодичній ролі останнього акту — доперва в ролі Зофії мала нагоду артистка розвинути цілу свою скалю гри і піднести єї до такої висоти, якої всі єї попередниці в сій ролі на нашій сцені навіть і не додумували ся. Невзначайна легкість успособленя, безжурна весєбість і дитиняче довірє, які ціхували Зофію в інтерпретації п-ні Заньковецкої, викликали тим страшнійшим контраст, коли она довідавшись про зраду свого мужа, попадає в стан нервової дрожачки, та майже відходить від ума супротив появившої ся в сю хвилю Варки і по останнім висилку, прогнати єї з хати, паде зімліла на постіль! Натуралістично велична гра сеї сцени не дасть пером описати ся — треба єї видіти.

Друга важна, жіноча роля суперниці Варки лежала в руках п-ни Левицької, яка в тім своїм першім виступі представлялась яко артистка достаточної рутини і знатного таланту. Особливо проявила ся єї інтелігенція в монольоґах, які она віддавала природно і з внутрішнім перенятєм, а не так, як звикли

наші артисти, стоячи перед самою рампою, говорити до публіки, строячи до неї всякі міни і звертаючи хитро очима. За великий мольот в другім акті, відданий знаменито, артистка зібрала гучні оплески при отвертії сцені. Та мимо сего роля артистці не удала ся, бо не відповідає зовсім її артистичній індивідуальності. Талан артистки замикає ся очевидячки в ліричній настрою; також сцени жіночої кокетности виходили знаменито. Однак сильніших, драматичних акцентів артистка уникала і зовсім не підчеркнула сего демоїчного характеру Варки, який ціхув сюррозлучницю. Через те і потерпала багато послідна її сцена, а уратувала її хиба знаменита гра п-ні Заньковецької.

Третою визначною ролю є свекруха, мати Гната, яка в інтерпретації п-ні Осиповичевої вийшла як скінчений тип. Взагалі у грі п-ні Осиповичевої відко нову енергію, наче поворот тих добрих часів, коли п-ні Осиповичева була хвалою і подивляною любимицею нашої публіки. Секрет відмолодія талану нашої заслуженої артистки лежить, здає ся, в заквітченню навички «іти за сфлєром», яка великий талант артистки спиняла мов куля при позі. Тепер нані Осиповичева визволила ся з сих кайдан, а її креация принесла честь її давній славі і була кілька разів нагороджена оплесками публіки при отвертії сцені.

П. Садовський в роли Гната, попри звсіні свої і стілько разів вихвалювані приміти гри, не причинив ся своєю інтерпретацією до ясного зазначеня сего душевного роздвоєня, яке відбуває ся в душі Гната через любов до двох женщин. Душевна борба, яка мучить весь час нерішучого Гната, мало найшла виразу у виконавця, а також катастрофа в посліднім акті була так мало підготовлена в его грі, що убийство Зофії вийшло на чистий випадок, не стоячий в ніякій звязи з попередніми подіями. Також і в характеристизації був Гнат за старий і в своїм нерішучім поведженню супротив Варки виглядав радше на пристарковатого сафандула, чим на палкого, пристрасного молодика, якого так легко скокетувати «клятії Варці».

П. Паньківський обняв ролю старенького батька Зофії по п. Гембиджим і нічим не міг затерти вражіння свого знаменитого попередника. П. Паньківський грав монотонно, без чутства, а навіть в характеристизації «немічно-го, слабого чоловіка» розминув ся зі своєю ролюю. В інших ролях дуже добре вийшли оба святи в інтерпретації пп. Рубчака і Юрчака, а дальше в поменших ролях відзначили ся п. Махвицький, п-на Кравчуківна і п-ні Стаднікова.

— **Щедрий дарунок.** ВПр. о. Іван Гробельський, крилошанин в Станиславові, прислав до нашої адміністрації сто коров на бурсу Руського Товариства педагогічного у Львові. Жертводавець звсіний із своїх щедрих датків на ріжні народні цілі, а головнo в тих випадках ставав перший з помічною рукою, де ходило о шкільну молодіж. Дай Боже, щоби патріотичний звичок ВПр. о. крил. Гробельського найшов примір в як найширших кругах нашої суспільности, та аби змаганя Р. Тов-а педагогічного — побудованє власної бурси — як найскорше увіячало ся бажаним успіхом.

— **Презента.** Намісництво уділило презенту на опорожнену парохію цїсарского наданя в Сливках о. Йосифови Коменді, дотеперішньому завідателеви парохії в Пліснях.

— **Із Станиславова.** В звичайні загальні збори філії львівського тов. гімнастичного «Сокил» в Станиславові відбудуть ся 4. цвітня о год. 6. веч. в кімнатах товариства при ул. Казимірівській ч. 5. Порядок денний: 1) Відчитанє протоколу з послідних звич. заг. зборів. 2) Звіт старшини. 3) Звіт касовий. 4) Звіт комісії контрольної. 5) Звіт комітету будови «Сокильнї». 6) Вибір старшини і комісії контрольної. 7) Внесеня і інтерпретації членів. Наколіб о год. 6. веч. не зібрано ся достаточне число членів, відбудуть ся того самого дня о год. 7. веч. другі збори без огляду на число присутних членів. За Виділ: *Др. Янович* голова. *Федр Величко* секретар.

— **Аматорске представленє в Золочеві** від-парадажа як *zkonioszek król*, tak samo i Pohorec bo pohorecki chodzą po nosach do konioszek i kradna i rozbijaja komory i zabieraja co dostanę, Rzeto u praszam łaskawe Świetne s. k. Starostwo udzielenie mię wachompas Michał Chimiak naczelnik (Знак печатки громадскої).

— **З залізниць.** З днем 1. цвітня с. р. буде отворений перестанок «Бадтляг» на шляху Райхенберг-Габльонц-Танвальзен для руху особового і пакункового і для дрібних посилок до санаторіі д-ра Глетлера. Листи набірні мусять бути адресовані до санаторіі а вага поодинокі послілки не може вносити більше як 100 К.

Телеграми

з дня 2. цвітня 1906.

Смоленськ. В суботу застрілено на улиці заступника шефа жандармеріі, Гладичева.

Будапешт. Бар. Банфі виїздить завтра до Відня, аби дістати від монарха остаточне ріпенє що до розписаня або нерозписаня виборів.

Париж. Appel du Peuple, бонапартистична часопись, заявляє, що вість про резагнацію кв. Віктора Наполеона зі змагань політичних на річ свого брата ген. Людвика Наполеона, є неправдива.

Оповідка.

Науки на місяць май. о. Пр. Д. Марій, уложєні через о. д-ра *I. Бартошевского*, можна набуті в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропільській (Львів, ул. Руска ч. 3.), аби як давнійше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук є 31, котрі всі надають ся також до проповідій на Богородичні Празники. — В агаданих книгарнях і у помянутого автора можна набуті також его **Проповіди Недільні** (4 К), **Нові Проповіди Празничні** (2 К 50 с), **Проповіди Похоронні** (4 К), котрих всїх є 116, — **Проповіди Страстні** (1 К 40 с). Всі ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для вірних Христових. (1—6)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. січня 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-10*
« Кракова	2-31*, 6—, 8-50, 1-30, 5-23, 8-40, 9-50*
« Підволицьк	7-20, 11-55, 2-30, 10-20, 5-0, 10-20*
« Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*
« Рави рускої	7-50
« Станиславова	8-05
« Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
« Яворова	8-18, 4-32
« Коломїя	10-05
« Ряшева	10-35
« Тухлі	8-45 (від 15/6 до 30/9)
« Бєлґця	5—

На Підзамчє.

« Підволицьк 7—, 2-15, 5-15, 10-2*, 11-34

зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2-45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35* 11—*
« Іцкан	2-51, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
« Підволицьк	6-30, 10-55, 2—, 9—*, 11-05*
« Яворова	6-55, 5-58
« Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
« Самбора	9—, 4-20, 10-55*
« Бєлґця	11-10
« Ряшева	4-10
« Коломїя	5-50
« Рави рускої	7-30*
« Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/6)
« Хирова Ясла	—
« Стрия	11-10*

З Підзамчя:

« Підволицьк 6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди лічні є зазначєні звїздкою. Пора вічна числит ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди ітд. можна вабувати через цілий день в міській бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавсманн ч. 9.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. цвітня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набуті в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

Заступників поважних і оборотних приймає асекураційне (житєве) товариство. Докладні офєрти під «Оборотніи» restante Львів. (1—3)

Всілякі КУПОНИ

вильосовні цінні папєри

виплачує без потручення провізит або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.